

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/826/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813210124
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3813210124.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľky F. N., bytom B. XXX, proti odporcovi M. N., bytom B. 417, zastúpeného JUDr. B. X., advokátom so sídlom B., W. slovenskej 8, o určenie manželského výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 22. júla 2013, č. k. 17C/28/2013-46 v spojení s uznesením Okresného súdu Prievidza zo dňa 01. augusta 2013 č. k. 17C/28/2013-47 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti v spojení s opravným uznesením, vo výroku o náhrade trov konania a vo výroku o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok z m e ň u j e takto:

Návrh navrhovateľky z a m i e t a .

Odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Povinnosť zaplatiť súdny poplatok n e u r č u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky od 22.5.2013 vo výške 150 eur mesačne, pričom v deň vyhlásenia rozsudku už zročné výživné za obdobie od 22.5.2013 do konca júla 2013 vo výške 348,39 eur je povinný poukázať navrhovateľke do troch dní od doručenia rozsudku a výživné za ďalšie nasledujúce mesiace od augusta 2013 je povinný poukazovať navrhovateľke vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje. Vzájomný návrh odporcu zamietol. Vychádzal zo zistenia, že účastníci uzavreli manželstvo dňa 31.1.1981, pričom v priebehu trvania manželstva sa im narodili dve v súčasnosti plnoleté deti vo veku 32 a 28 rokov, ktoré obe ukončili vysokoškolské štúdium. Manželstvo účastníkov je dlhodobou poznamenané vzájomných nezhodami, ktoré vyplývajú z rozdielných predstáv účastníkov o zabezpečení hospodárenia v spoločnej domácnosti. V dôsledku týchto nezhôd podal odporca návrh na rozvod manželstva účastníkov. Majetkové pomery oboch účastníkov sú v dôsledku ich dlhotrvajúceho manželstva v zásade rovnaké, keďže všetok ich majetok je súčasťou ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov, resp. ich výlučný majetok bol použitý na ich majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov.

Obaja manželia žijú v rodinnom dome, ktorý je v ich spoluvlastníctve, pričom náklady spojené s užívaním tohto domu do jesene 2012 hradila navrhovateľka a odporca materiálne zabezpečoval štúdium ich dcéry. Od jesene 2012 náklady spojené s užívaním tohto domu uhradza odporca, pričom tieto náklady zálohovo predstavujú čiastku 260,- eur mesačne na plyn, vodu a elektrinu z vyúčtovaní predchádzajúcich období je predpoklad, že úhrada všetkých nákladov spojených s užívaním domu účastníkov priemerne

predstavuje podľa skutočnej spotreby čiastku približne 170,- eur mesačne. Navrhovateľka pracovala do jesene 2012 na dohodu, pričom dosahovala príjem vo výške 250,- až 300,- eur mesačne. Od decembra 2012 do konca mája 2013 bola práceneschopná, pričom dosahovala príjem z nemocenských dávok vo výške približne 180,- eur mesačne. Od júna 2013 je napriek snahe o nájdenie si nového zamestnania nezamestnaná a bez akékoľvek príjmu. Okrem hradenia základných životných potrieb - bývania, ošatenia a stravovania má navrhovateľka výdavky spojené s jej zlým zdravotným stavom, keďže má cukrovku a problémy s chrbticou. Na lieky vynaloží mesačne približne 30,- eur. Navrhovateľka vlastní podiely na lesných a poľných pozemkoch, z ktorých má príjem vo výške približne 60,- eur ročne. Odporca je zamestnaný, pričom jeho priemerný mesačný príjem predstavuje čiastku 538,93 eur. Na dochádzanie do zamestnania vynaloží čiastku približne 50,- eur mesačne. V priebehu konania odporca utrpel pracovný úraz, ktorý u svojho zamestnávateľa nenahlásil a je od 20.6.2013 práceneschopný, pričom bude dosahovať príjem z nemocenskej dávky vo výške približne 330,- eur mesačne, a to až do skončenia svojej práceneschopnosti. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa preukázané, že návrh navrhovateľky je dôvodný. Navrhovateľka v súčasnosti pre svoju nezamestnanosť, ktorá nebola spôsobená tým, že by riadne nevyužívala svoje schopnosti a možnosti, nedosahuje žiaden príjem. Odporca je zamestnaný, pričom dosahuje príjem zo svojho zamestnania po odpočítaní nákladov na dochádzanie do zamestnania vo výške približne 480,- eur mesačne a jeho súčasná dočasná práceneschopnosť je nahradzovaná príjmom z nemocenských dávok o výške približne 330,- eur mesačne. Náklady oboch účastníkov na ich základné potreby sú v dôsledku toho, že žijú v spoločnej domácnosti v zásade rovnaké, keďže navrhovateľka má rovnakú povinnosť ako odporca prispievať na náklady spojené s užívaním ich rodinného domu. Skutočnosť, že odporca v súčasnosti hradí všetky náklady spojené s užívaním rodinného domu nemožno považovať za takú skutočnosť, ktorú by bolo možné považovať za úplné splnenie si jeho vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke, čo platí o to viac, že odporca platenie nákladov spojených s užívaním domu nechápe ako plnenie si svojej vyživovacej povinnosti, ale ako fakt, ktorého následkom si mieni uplatňovať svoje nároky voči navrhovateľke. Vychádzajúc z toho, že navrhovateľka v súčasnosti nedosahuje žiaden príjem, pričom odporca dosahuje príjem zo mzdy po odpočítaní nákladov na dochádzku do práce vo výške 480,- eur mesačne, ktorý je v súčasnosti v podstatnej časti nahrádzaný príjmom z nemocenskej dávky vo výške 330,- eur mesačne a plná náhrada výpadku jeho mzdy bola spôsobená tým, že odporca nenahlásil pracovný úraz, je primerané, aby odporca prispieval na výživu navrhovateľky vo výške 150,- eur mesačne. Aj po odpočítaní tohto výživného vo výške 150,- eur mesačne a ním platených nákladov na spoločnú domácnosť vo výške približne 180,- eur mesačne mu na hradenie jeho základných potrieb zostane v zásade rovnaká čiastka, akú bude mať navrhovateľka. Vzhľadom na to, že súd rozhodoval aj o výživnom za obdobie pred vyhlásením rozsudku a bolo zistené, že odporca odo dňa priznania výživného až do rozhodnutia súdu na výživu navrhovateľky inak neprispel, bola určená aj suma už zročeného výživného, a to za obdobie od 22.5.2013 do konca júla 2013, ktorá predstavuje 348,39 eur (pomerná časť výživného za mesiac máj 2013 $10/31 \times 150 \text{ eur} = 48,39 \text{ eur}$ a výživné za mesiace jún a júl vo výške 300,- eur, čo je spolu 348,39 eur. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia vo výške 120 eur. Pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzal z toho, že v danej veci nemožno vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, keďže nemožno vedieť dokedy bude trvať povinnosť zaviazanej osoby. Preto súd základnú sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovania právnych služieb na jednu trinástinu výpočtového základu, čo je 60,07 eur. Pri takto určenej základnej sadzbe tarifnej odmeny predstavujú trovy právneho zastúpenia čiastku 203,64 eur (trikrát základná sadzba tarifnej odmeny vo výške 60,07 eur a trikrát náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 7,81 eur). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporcovi po splnení si vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke a úhrade nákladov spojených s užívaním ich domu zostane čiastka približne 160,- eur. V tejto skutočnosti súd videl dôvod hodný osobitného zreteľa, a preto navrhovateľke priznanú náhradu trov konania znížil podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku na čiastku 120,- eur, čo je suma zodpovedajúca pomerom účastníkov a charakteru právneho zastúpenia pri navrhovateľkou uplatnenom nároku v osobitných podmienkach účastníkov konania. Zároveň odporcovi uložil povinnosť podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1997 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatkoch za výpis z registra trestov zaplatiť súdny poplatok, ktorý určil podľa § 7 ods. 5 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého ak ide o opakujúce sa plnenie na neurčitý čas, na dobu života alebo na čas dlhší ako tri roky, za cenu plnenia sa považuje trojnásobok ceny ročného plnenia a položky 8 prílohy k zákonu o súdnych poplatkoch, podľa ktorej za konanie o určení výživného medzi manželmi a o príspevku na výživu rozvedeného manžela a o vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými a za konanie o ich zvýšenie 2 % z ceny predmetu konania, najmenej 16,50

eur. Takto vypočítaný súdny poplatok predstavuje 12 x 3 x 150 eur / 100 x 2, čo sa po zaokrúhlení rovná 108,- eur. Právne svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil ust. § 71 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, navrhol ho zmeniť tak, že návrh navrhovateľky bude zamietnutý. Namietal nesprávne právne posúdenie veci, keď súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Poukázal na to, že jeho čistý priemerný mesačný zárobok predstavuje sumu 450 Eur. Uviedol rozsah svojich mesačných výdavkov (platenie inkasa 260 eur, cestovné do zamestnania 60 eur, mobilný telefón cca 20 eur, stravné v práci 20 eur, poistné 28 eur, daň z nehnuteľnosti za rodinný dom 7,50 eur, poistenie nehnuteľnosti a zariadenia domácnosti 3,50 eur, poplatok za odpad 5 eur) a sumu 378,33 eur. Pre jeho potreby by mu tak ostalo 70 eur. Okrem týchto platieb uhradza zo svojho príjmu stravu v domácnosti, poplatky u lekára, lieky, hygienické potreby, prípadne ďalšie platby súvisiace s údržbou rodinného domu. Ďalej uviedol, že po pracovnom úraze je od 20.06.2013 práceneschopný, pričom poberá dávku nemocenského poistenia vo výške 330 eur mesačne. Z uvedených výpočtov je zrejmé, že nie je schopný prispievať na výživu navrhovateľky od 22.05.2013 vo výške 150 eur mesačne. Uloženú povinnosť súdom prvého stupňa zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania ako aj zaplatiť súdny poplatok považoval za právne neodôvodnenú a neopodstatnenú. Vytýkal súdu prvého stupňa, že nesprávne vypočítal po odpočte jeho výdavkov z jeho príjmu, že mu ešte ostane suma 180 eur na hradenie jeho základných potrieb. Mal za to, že navrhovateľka bola a je objektívne spôsobilá zapojiť sa do pracovného procesu, o čom svedčí aj skutočnosť, že toho času pracuje ako upratovačka v K. B..

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 2 písm. a/ O.s.p., doplnil dokazovanie opätovným výsluchom účastníkov, oznámením spisu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 17C/28/2013, oboznámením správy zamestnávateľa odporcu o príjme odporcu zo dňa 04.06.2013, potvrdením Sociálnej poisťovne pobočka G. o nemocenských dávkach vyplácaných odporcovi zo dňa 16.06.2014, rozhodnutím Sociálnej poisťovne pobočka B. zo dňa 22.01.2014 o priznaní predčasného starobného dôchodku odporcovi, správy zamestnávateľa odporcu zo dňa 12.06.2014, potvrdením Úradu práce sociálnych vecí a rodiny B. zo dňa 10.06.2014, pracovnej zmluvy uzavretej odporkyňou so spoločnosťou U. s.r.o. so sídlom B. zo dňa 10.03.2014, dohody o pracovnej činnosti uzavretej odporkyňou so spoločnosťou U. s.r.o. za obdobie od 22.02.2014 do 09.03.2014, dohody o pracovnej činnosti zo dňa XX.XX.XXXX uzavretej odporkyňou so zamestnávateľom R. O. - R. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné.

Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

Rozsah vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi, teda vzájomné vyživovacie povinnosti trvajúce po celú dobu existencie manželstva tak, ako je to upravené v ust. § 71 ods. 1 Zákona o rodine, určí súd vtedy, ak niektorý z manželov túto povinnosť dobrovoľne neplní buď vôbec, alebo v dostatočnej miere na návrh druhého manžela tak, aby hmotná a kultúrna úroveň oboch manželov bola zásadne rovnaká. Zmyslom návrhu na určenie výživného je teda vyrovnanie rozdielnej životnej úrovne manželov. Pri posudzovaní rozsahu vyživovacej povinnosti manžela sa vychádza zo všeobecných hľadísk uvedených v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, teda sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti a možnosti povinného. Pre rozhodnutie súdu o výživnom medzi manželmi podľa uvedených hľadísk nestačí zistiť len osobné, rodinné a majetkové pomery manželov, vrátane ich príjmu, ale treba zistiť aj konkrétnu mieru potrieb danú povahou práce, spôsobom života, zdravotným stavom každého z manželov, prípadne inými závažnými okolnosťami.

Súd prvého stupňa však dôsledne v zmysle hore uvedených zákonných ustanovení nepostupoval.

Z výsledkov vykonaného súdom prvého stupňa a zo zopakovaného a doplneného dokazovania odvolacím súdom bolo preukázané, že účastníci sú manželia, žijú v spoločnej domácnosti avšak spoločne nehospodária. Ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 11.11.2013 č. k. 5C/94/2013-58, ktorý doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, nakoľko navrhovateľka (tam odporkyňa) podala proti nemu odvolanie. Z obsahu spisu a z výsluchu navrhovateľky na odvolacom pojednávaní bolo zistené, že navrhovateľka v čase podania návrhu na určenie manželského výživného bola evidovaná na úrade práce ako nezamestnaná, pracovala na dohodu o pracovnej činnosti u zamestnávateľa UNIMAT s.r.o. Prievidza do 13.10.2013. V tomto období t. j. od 22.05.2013 (od podania návrhu) do 13.10.2013 dosahovala čistý priemerný mesačný zárobok 200 Eur. Odporca v čase podania návrhu dosahoval čistý priemerný mesačný príjem vo výške 538,93 Eur. Od 20.06.2013 do 03.12.2013 bol práceneschopný. Z potvrdenia o nemocenských dávkach vyplatených sociálnou poisťovňou odporcovi zo dňa 16.06.2014 vyplýva, že v mesiaci 06/2013 mu bola vyplatená suma na nemocenských dávkach 11 Eur, v mesiaci 07/2013 suma 338,20 Eur, v mesiaci 08/2013 suma 338,20 Eur, v mesiaci 09/2013 suma 327,30 Eur, v mesiaci 10/2013 suma 338,20 Eur a v mesiaci 11/2013 suma 327,30 Eur, celkom za uvedené obdobie suma 1.680,20 Eur. Príjem odporcu v uvedenom období mesačne predstavoval sumu 333 Eur. Z rozhodnutia sociálnej poisťovne - Prievidza zo dňa 22.01.2014 vyplýva, že odporcovi bol priznaný dňom 04.12.2013 predčasný starobný dôchodok v sume 427,60 Eur mesačne. Navrhovateľka sa od 10.03.2014 zamestnala, uzavrela pracovnú zmluvu so spoločnosťou U. s.r.o. so sídlom B. na výkon práce upratovačky, pracovný pomer bol dohodnutý na dobu určitú od 10.03.2014 do 09.03.2015. Z výsluchu navrhovateľky na odvolacom pojednávaní ďalej vyplýva, že v období od 17.02.2014 do 31.03.2014 pracovala aj u zamestnávateľa R. O. na základe dohody o pracovnej činnosti, rozsah práce bol dohodnutý maximálne 10 hodín týždenne, odmena bola dohodnutá vo výške 4,70 Eur/hodina. V konaní bolo ďalej preukázané, že od jesene 2012 náklady spojené s užívaním rodinného domu, v ktorom účastníci žijú, ktorý je v ich bezpodielovom spoluvlastníctve, ktoré zálohovo predstavujú čiastku 260 Eur mesačne platí výlučne odporca. Z uvedeného je zrejmé, že odporca v rozhodnom období dosiahol príjem v mesiaci máj 2013 vo výške 538,93 Eur, od 20.06.2013 do 03.12.2013 poberal nemocenské dávky v priemere 333 Eur mesačne a od 04.12.2013 poberaťelom predčasného starobného dôchodku, platí mesačné náklady na užívanie rodinného domu vo výške 260 Eur, jeho predčasný dôchodok predstavuje sumu 427,60 Eur. Za tejto situácie podľa názoru odvolacieho súdu nie je v schopnostiach a možnostiach a odporcu platiť výživné manželke - navrhovateľke, ktorá v rozhodnom období mala určitý príjem, nepodieľala sa na úhradách na nákladoch, výdavky spojené s užívaním rodinného domu, od 10.03.2014 je zamestnaná v pracovnom pomere, kde dosahuje čistý priemerný mesačný príjem 244 Eur, čo je viac ako predstavuje životné minimum na jednu plnoletú fyzickú osobu (198,09 Eur) podľa zák. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a doplnení niektorých zákonov.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti v spojení s opravným uznesením zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že návrh navrhovateľky zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 2, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si ju neuplatnil.

Zároveň odvolací súd neurčil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh. Navrhovateľka bola v konaní podľa § 4 ods. 2 písm. e/ Zákona č. 71/92 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis registra trestov v znení neskorších predpisov oslobodená od platenia súdneho poplatku. Podľa § 2 ods. 2 cit. zákona, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. V danej veci súd návrhu navrhovateľky nevyhovel, a preto nebolo možné uložiť odporcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok v návrhu na začatie konania. V dôsledku toho napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 108 Eur odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu neurčil.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.